

Ord. et S. S. Jun. 1816.

N.º 20

Phenomena electrica et galvanica
Censura in dissertatione D. P. Rafae-
lis Strueller. An phenomena electrica et gal-
vanica ad electricitatem pertinent.

2/13

Ab explorandum pro talibus
his rebus argueretur non
ut ab ea magna utilitas. Mamen et m
eniam in dissertatione Struelleri quod
tamen, doctrinae et nulli experimenta
in Galvani observationibus rationibus
huc inde oppositis talis deest. In prop
ter veritatem quoniam rayones, tunc bene
in causa ignoscendi et mamen et m
tantes indicare proinde sunt in prop
finitum totum et mamen et m
Sed tamen quod obiectum est. Mamen et m
in mamen et mamen et mamen et mamen
in mamen et mamen et mamen et mamen

0
1
1816

1
AS
Phenomena electrica et galbanica eidem
causae pertinere videtur.

3
Hae propositio, à nostro dilectissimo consocio
Rafaelo Ameller sapienter dilucidata, nil
à explanandum prestat, me ipsum presi-
pus, cuius exigua rei cognitio tantum illi-
us ab ea magna differt. Attamen est mihi
censuram dissertationi parare, quae, meo
videri, doctissimi Volta experimenta
in galbanicis observationibus corroborat
lucide supplicatus auctor. Hic prop-
ter vestram opem requiro, scilicet benevo-
li, causa ignorandi errores, in quibus non
libenter inducere possum, dum exigui,
finitur totum orationis ejus ambitum
describere, quod objectum erit dumtaxat
sermioni meo.

Incipit, igitur, disertator proemio pra-
sentationis, cuius argumentum in hoc in-

4
curriculum est mentem humanam
ratione submitteretur, si recondita an-
cana tantummodo considerantem non
esse perspe in lucem edita nisi forte,
sibi nil debere crediderit, sic in libris
adherens, ut polypus scopulo affixus.
ideas fecundiores simplicissimas assu-
mus ita esse, ut videri mereantur ve-
luti fortunate occurrentis; sed notar-
i dignum, solum in preclaris, inge-
niis explari, fructificarique.
Sic solo Newtoni ex decem ponens gra-
vitationis principium; solo Galileo ex
lampadis vibrationibus temporis men-
tura. Nec etiam dicendum, horum
magna talenta subito scientias ad
perfectionem redigerent; hoc trans-
cursu temporis, labore arduo, con-

5
stantia mentis impetratur. Nonne, in-
terrogat auctor, electricitas post fissorum
molestias metam attingit? Minime,
nondum phenomena à Galvani observata,
nondum experimenta à Volta ignota or-
nibus. Deinde patefit illorum origo, il-
lorum excellencia; et quo modo ex reno-
vatis Galvanismo veram theoriam Vol-
ta dedit à simplici contactu substan-
tiarum unius duarum explicare om-
nino fenomenena. Thesis denique sta-
tuit dicens: Non conor equidem, obli-
temini, historiam electricitatis, matu-
que progressionum facere, nec ignobili-
bus amabuli; et casuali Galvanismi
inventionem referre. Talibus gra-
vis, et importunus: solum analogiam
inter electrica et galvanica phenome-
na, cum alterationum identitate ab

eorum actione economis animali re-
sultantium, firius, chimicis demon-
strare ausus: ex quibus conclusio, fe-
nomena electrica et galbanica ei-
dem causis pertinere videtur.

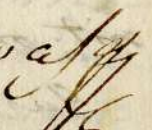
Postea describit corporis electrici-
tatis proprietates, et comparatione
facta, talia manifestat motus anima-
lis membrorum defunctus in metallis,
contactu, atque exemplo Torpille, An-
guille praeipue ex urinam abque
illo etiam electricitatem nitere pro-
bat. Multis experimentis, analo-
gia firius confirmata; illud Leiden,
illud celestis: Van-Marum intere-
sanctissimum, illud etis combustionis.
Chimicis non minus magistraliter.
Aque decompositione ab electricita-
te galbanica oculis ipsa meridiana
lucis concordantia clavior fit. Max

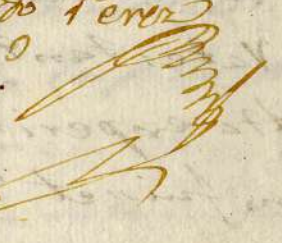
Sui discursus divisioni consequens in
economia animali transit obsequare Gal-
banismi phenomena: quomodo muscularis
operantur, necnon nervis, mira erudi-
tione, claritate, et elegantia Orator defi-
nit, omnibus ex quibus deductio patet.

Quid dicam? Argumentum jam nulli-
tis doctoribus dilucidatum. quid dicam
in Vater tantos ignarus omnibus? Quid
Volta experimenta addenda decoratus
cum fuisset Instituto Nacionali quia
dota esset pulcherrimis inventis tes-
tibus electricitatis? Quid honorificam
cum meruisset declarationem Acade-
mie, Prusianae sapientissimae, quae, post
relata Senatoris Klaproth, et expe-
rimenta Van-Marum, et Pfaff mag-
maquina ex Teyler conducit. - He pro-
bationes, identitatem Galbanismi, et ma-
teria electricitatis testantur? Quid

ergo? Silentium.. maxime post dila-
tationem nostri benemeriti consocii,
quem, et vobis etiam, iterum atque
itorum veniam impetro.

Cádiz 11. de Mayo de 1816.

Benjamin Manuel Navas

Pres.
Leonardo Perez
Secret.